

HAA

Hrvatska akreditacijska agencija
Croatian Accreditation Agency

**SAŽETAK IZVJEŠĆA O RADU
HRVATSKE AKREDITACIJSKE AGENCIJE
ZA 2011. GODINU**

Izvešće o radu Hrvatske akreditacijske agencije za 2011. godinu prihvaćeno je na 11.sjednici
Upravnog vijeća HAA održanoj 29.veljače 2012.godine.

M I S I J A H A A

*Neovisno i stručno ocjenjivanje osposobljenosti
za provedbu postupaka ocjenjivanja sukladnosti
koje će biti međunarodno priznato
u korist hrvatskog gospodarstva i društva.*

V I Z I J A H A A

*Priznanje vjerodostojnosti
hrvatskog akreditacijskog sustava
čime se osigurava prihvaćanje
hrvatskoga sustava ocjenjivanja sukladnosti
proizvoda i usluga u međunarodnim razmjerima.*

I. UVOD

Osnovni podaci o HAA

Hrvatska akreditacijska agencija (HAA) je **nacionalno akreditacijsko tijelo** koje je **osnovala Vlada Republike Hrvatske** Uredbom o osnivanju HAA (NN 158/2004, 44/2005 i 30/2010). Temelj za osnivanje i djelovanje HAA je Zakon o akreditaciji (NN 158/2003, 75/2009) koji je donesen temeljem obveza koje su proizišle iz pregovora za članstvo u Europskoj uniji. HAA je neovisna i neprofitna javna ustanova, a ustrojena je i obavlja poslove u skladu s međunarodnim zahtjevima za akreditacijska tijela, koja su sadržana u međunarodnoj normi koja je u Republici Hrvatskoj prihvaćena kao hrvatska norma HRN EN ISO/IEC 17011.

HAA koristi poslovni prostor koji je u vlasništvu Republike Hrvatske. Sjedište HAA nalazi se na adresi Ulica grada Vukovara 78 u Zagrebu. Sjedište HAA određeno je Uredbom Vlade RH o osnivanju HAA. Navedeni prostor HAA-u je dodijeljen u procesu reorganizacije Državnog zavoda za normizaciju i mjeriteljstvo (DZNM), odnosno Elaboratom o diobi između Državnog zavoda za mjeriteljstvo, Hrvatskog zavoda za norme i HAA.

HAA je sa samostalnim radom započela 2005. godine nakon reorganizacije DZNM-a od kojeg je preuzela poslove akreditacije, stručno osoblje i poslovni prostor za rad. Reorganizacija DZNM-a provedena je temeljem obveza koje je Republika Hrvatska preuzela u procesu pregovora za članstvo u Europskoj uniji, a definirane su u članku 73. Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju.

Djelatnost HAA

Sukladno Zakonu o akreditaciji i Uredbi Vlade RH o osnivanju, HAA obavlja sljedeće poslove:

- akreditacija umjernih i ispitnih (uključujući medicinske) laboratorija,
- akreditacija pravnih ili fizičkih osoba za potvrđivanje proizvoda, sustava upravljanja i osoba,
- akreditacija pravnih ili fizičkih osoba koje obavljaju tehnički nadzor/inspekciju ili slične radnje,
- druga ocjenjivanja ili potvrđivanja osposobljenosti za provođenje postupaka ocjenjivanja sukladnosti, uključujući utvrđivanje ispunjavanja zahtjeva za ocjenjivanje sukladnosti u skladu s propisima za ocjenjivanje sukladnosti za pravne ili fizičke osobe.

Obveze HAA i doprinos ispunjenju uvjeta za članstvo u Europskoj uniji HAA predstavlja Republiku Hrvatsku u europskim i međunarodnim organizacijama za akreditaciju

i sudjeluje u njihovom radu.

Obveza hrvatskog nacionalnog akreditacijskog tijela, odnosno HAA, proizišla iz pregovora za članstvo u Europskoj uniji, uspostava je i održavanje nacionalnog akreditacijskog sustava na razini na kojoj se takav sustav nalazi u zemljama koje su punopravne članice EU. Provjeru funkcioniranja nacionalnog akreditacijskog sustava, odnosno nadzor nad radom nacionalnih akreditacijskih tijela provodi Europska organizacija za akreditaciju (EA) u svim zemljama članicama Europske unije.

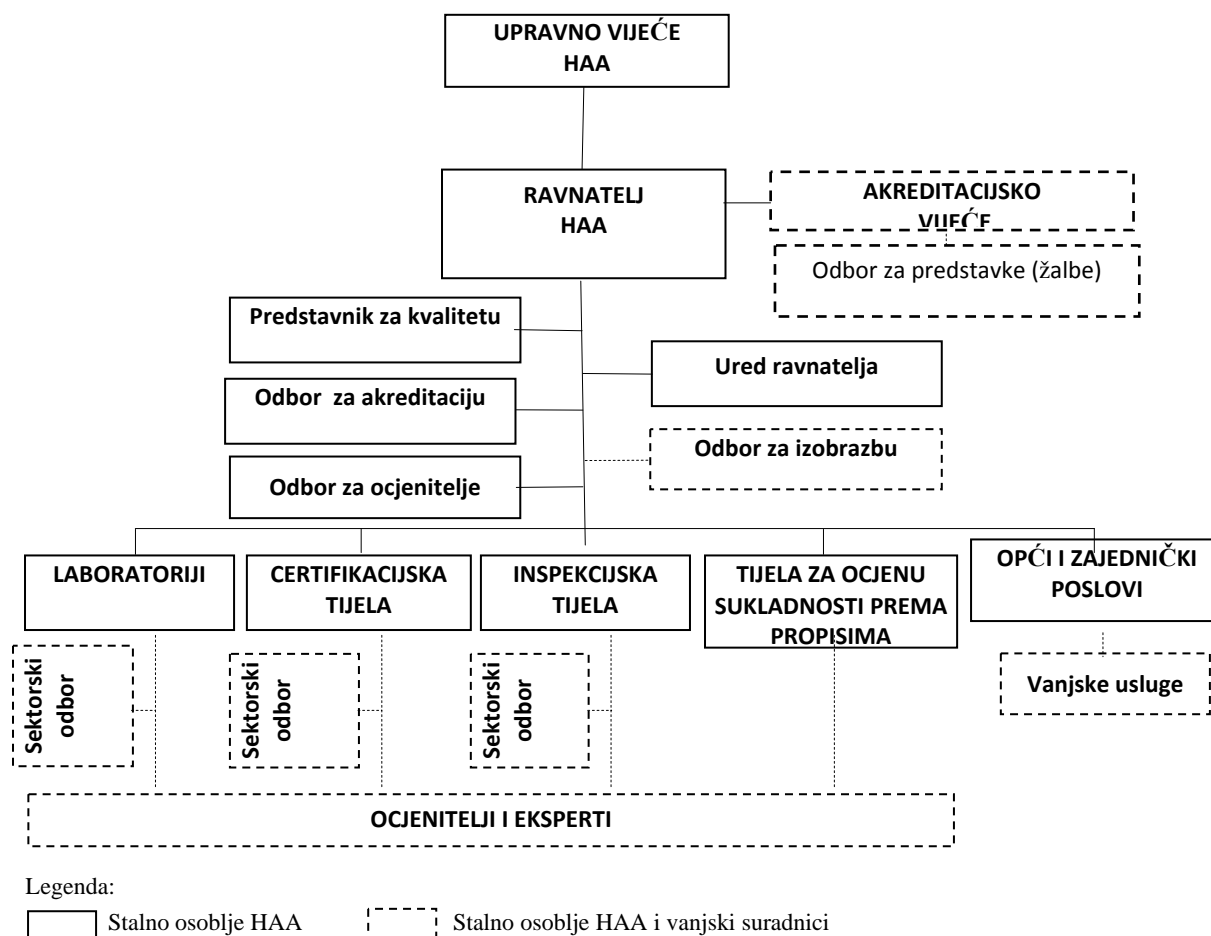
*U postupku evaluacije rada HAA, koji je trajao tri godine, EA je ocijenila HAA kao kompetentnu i pouzdanu instituciju te je HAA u travnju 2010. godine **potpisala Multilateralni sporazum o priznavanju akreditacije (EA MLA) za sve akreditacijske sheme**. Na taj način HAA je, iz područja svoje nadležnosti, **ispunila sve obveze koje su proizišle iz pregovora za Poglavlje 1**. Sloboda kretanja roba te također ispunila jedan od preduvjeta za zatvaranje pregovora u ovom Poglavlju.*

U 2010. godini HAA je temeljem potpisanog EA MLA potpisala Multilateralni sporazum o priznavanju akreditacije s Međunarodnom organizacijom za akreditaciju laboratorija (ILAC), ILAC MRA za područje ispitnih i umjernih laboratorija.

*Osim u **Poglavlju 1**. Sloboda kretanja roba HAA ima **važnu ulogu i pridonijela je ispunjenju uvjeta za zatvaranje pregovora i u Poglavlju 10**. Informacijsko društvo i mediji, **Poglavlju 12**. Sigurnost hrane, veterinarska i fitosanitarna politika, **Poglavlju 27**. Okoliš i **Poglavlju 28**. Zaštita potrošača i zdravlja. U svim tim poglavljima kao potpora u provođenju novih hrvatskih tehničkih propisa donesenih u procesu usklađivanja hrvatskog zakonodavstva zakonodavstvu Europske unije zahtijevalo se postojanje akreditiranih tijela za ocjenjivanje sukladnosti, a što je HAA provedenim postupcima akreditacije i osigurala.*

HAA je ispunila preduvjete za priznavanje izvještaja o ispitivanju, inspekciji te certifikata o sukladnosti izdanih u Republici Hrvatskoj na drugim tržištima, osigurala povjerenje u sigurnost i kvalitetu hrvatskih proizvoda i usluga te napravila još jedan iskorak u pružanju tehničke potpore hrvatskom gospodarstvu u ostvarenju konkurentnosti na međunarodnom tržištu.

Organizacija HAA i ljudski resursi

HAA je ustrojena i u cijelosti zadovoljava zahtjeve međunarodne norme za akreditacijska tijela HRN EN ISO/IEC 17011:2005. U skladu sa zahtjevima navedene norme uspostavljen je sustav upravljanja poslovanjem HAA kojim se jamči neovisnost, nepristranost i kompetentnost u pružanju akreditacijskih usluga.

Dosadašnjom organizacijom HAA pojedini odjeli zaduženi su za uspostavu i održavanje pojedinih akreditacijskih shema, sudjelovanje u radu pojedinih tehničkih odbora EA te praćenje i implementiranje novina relevantnih za pojedinu akreditacijsku shemu. **Organizacija temeljena na akreditacijskim shemama osigurala je podjednak razvoj svih akreditacijskih shema te je omogućila potpisivanja EA MLA za sve akreditacijske sheme.** Ovo je posebno važno za hrvatske proizvodne i uslužne tvrtke jer one tako mogu dobiti usluge ispitivanja, mjerenja, inspekcije i certifikacije kompetentnih institucija u zemlji, koje svoju kompetenciju dokazuju akreditacijom prema međunarodnim kriterijima. Jednako je to važno i za tijela državne uprave jer su za provedbu tehničkih propisa iz njihove nadležnosti potrebne sve vrste tijela za ocjenu sukladnosti, dakle ispitni i umjerni laboratoriji, inspeksijska tijela te različite vrste certifikacijskih organizacija koje certificiraju proizvode,

sustave upravljanja (kvalitetom, okolišem) i osobe čije znanje i vještine treba provjeriti i potvrditi.

S obzirom na različiti broj prijava za akreditaciju i broj akreditiranih tijela u pojedinim akreditacijskim shemama te kompetencije djelatnika, odnosno njihov status u pojedinim akreditacijskim shemama, **u obavljanju poslova akreditacije u pojedinim akreditacijskim shemama sudjeluju zaposlenici iz svih Odjela, a ne samo matičnog Odjela.**

U 2011. godini HAA je imala ukupno 26 stalnih zaposlenika od kojih je 23 s VSS diplomom i to: 3 kemijska inženjera (2 mr.sc.), 1 fizičar, 2 elektrotehničara, 1 strojar, 2 agronoma, 1 biolog, 2 kemičara (1 dr.sc.), 1 šumar, 2 prehrambena tehnologa, 2 biotehnologa (1 mr.sc.), 3 tekstilna tehnologa, 1 inženjer sigurnosti, 5 ekonomske struke (2 VSS, 1 VŠS, 2 SSS). 3 zaposlenika završila su uz rad specijalistički studij za sustav upravljanja, a 1 je u postupku školovanja. Formalno obrazovanje HAA zaposlenika pokriva 12 područja tehničkih i prirodnih znanosti., što omogućuje interdisciplinarni pristup rješavanju problema i odrađivanja akreditacijskih poslova.

Zaposlenici HAA visoko su obrazovani, sa specifičnim stručnim znanjima iz područja akreditacije, posjeduju i služe se naprednim kompjuterskim vještinama i znanjima, a u svakodnevnom radu služe se i engleskim jezikom u govoru i pismu. HAA zaposlenici posjeduju vještine i znanja koja su konkurentna na tržištu rada. S obzirom da je HAA relativno „mlada“ institucija nije bilo negativne selekcije kadrova.

Akreditacijski poslovi, odnosno poslovi ocjenjivanja stručno-tehničke osposobljenosti pojedinih institucija zahtijevaju ocjenjivanje na licu mjesta kod klijenata odnosno terenski rad. **HAA zaposlenici** sa statusom ocjenitelja (vodeći ocjenitelji i ocjenitelji sustava upravljanja) osim uredsko-administrativnih poslova **većinu radnog vremena provode na terenu** na području cijele Republike Hrvatske.

Najveći broj zaposlenika HAA nalazi se u dobnoj skupini 30-40 godina, koja se smatra najproduktivnijom životnom dobi, kako s aspekta rada tako i s aspekta stjecanja novih znanja primjenjivih u radu.

HAA također ima i 178 vanjskih suradnika koji su stručnjaci/eksperti u pojedinim područjima i koji se angažiraju u postupcima ocjenjivanja tijela za ocjenu sukladnosti (npr. elektrotehnika, strojarstvo, građevinarstvo, hrana, zaštita zraka, vode, tla i dr.). Navedeni stručnjaci, nakon provjere kompetencija, sukladno zahtjevima međunarodne norme HRN EN ISO/IEC 17011:2005, upisani su u Registar ocjenitelja HAA i nad njima se provodi stalni monitoring.

Stalni zaposlenici HAA i vanjski suradnici u Registru ocjenitelja HAA upisani su kao: 24 vodeća ocjenitelja, 51 stručni ocjenitelj i 135 eksperta po pojedinim područjima

(stanje 2011-12-31). Broj eksperata i ocjenitelja stalno se mijenja s obzirom na proširenje područja aktivnosti HAA i povećanje broja prijava za akreditaciju u postojećim područjima.

HAA je za akreditacijske poslove kako zaposlenike tako i vanjske suradnike osposobila u okviru brojnih projekata tehničke potpore Europske unije kojih je bila korisnik (AMOS, CARDS, PHARE, IPA, Swedish Institutional Support Fund, PTB i drugi) te u okviru bilateralne suradnje s akreditacijskim tijelima drugih zemalja članica EA: ACCREDIA (Italija), BMWFJ (Austrija), CAI (Češka), COFRAC (Francuska), DAkS (Njemačka), NAT (Mađarska), SA (Slovenija), SAS (Švicarska), UKAS (Velika Britanija). HAA je i dalje korisnik IPA i PTB projekta. Stalni izvor znanja i mogućnost prijenosa iskustva drugih akreditacijskih tijela u HAA je sudjelovanje u aktivnostima radnih tijela EA stalnih zaposlenika te prenošenje znanja na vanjske suradnike.

Prolazna ocjena kompetentnosti kako zaposlenika tako i vanjskih ocjenitelja HAA preduvjet je za zadržavanje statusa potpisnika EA MLA.

HAA je uspješna javna ustanova i u financijskom pogledu što se tiče uplata prihoda od obavljanja poslova akreditacije u Državni proračun. Radi usporedbe, u 2006. godini uplate u Državnom proračunu iznosile su oko 1.700.000 kn, a u 2011. godini oko 7.679.552,00 kn, što je oko 94% od ukupno utrošenih sredstava za rad HAA.

II. SAŽETAK IZVJEŠĆA O RADU HAA ZA 2011. GODINU

Temelj za izvršenje poslova i zadataka HAA u 2011. godini bio je *Plan rada Hrvatske akreditacijske agencije za 2011.godinu* koji je prihvatilo Upravno vijeće HAA na 2. sjednici održanoj 8. ožujka 2011. godine, a koji je bio usklađen sa strateškim ciljevima određenim u *Strategiji daljnjeg razvoja i napretka HAA za razdoblje od 2011. do 2015. godine te Strateškom planu HAA za 2011-2013.*

HAA je u 2011. godini u cijelosti ostvarila svoje zadaće određene navedenim Planom rada za 2011. godinu. HAA je 2011. godinu uspješno završila i u financijskom pogledu.

Iako nije u nadležnosti HAA već Vlade Republike Hrvatske veliki utjecaj na rad HAA i pravovremeno izvršenje planiranih poslova u 2011. godini imala je činjenica da je na kraju 2010. godine Vlada RH imenovala Upravno vijeće HAA u novom sazivu koje je u 2011. godini upravljalo radom HAA te činjenica da je nakon provedenog natječaja Vlada RH imenovala ravnateljicu HAA u drugom mandatu (ožujak 2011. godine) koja je rukovodila radom HAA.

2011. godina u HAA obilježena je obradom povećanog broja novih prijava za akreditaciju, naročito u zakonskom dijelu, intenzivnim pripremama HAA za redovnu re-evaluaciju od strane Europske organizacije za akreditaciju (EA) koja je uključivala i osuvremenjivanje dokumentacije sustava upravljanja HAA te provedbu izobrazbe zaposlenika i vanjskih vodećih ocjenitelja, ocjenitelja i eksperata radi upoznavanja s novim zahtjevima.

EA MLA

U 2011. godini HAA je uspješno završila prvu fazu ponovne EA evaluacije. U razdoblju od 5.-9.rujna 2011. godine EA evaluatori proveli su ocjenjivanje rada i kompetencija HAA u skladu s pravilima EA za potpisnike multilateralnih sporazuma o akreditaciji (EA MLA). HAA je ovu prvu fazu EA re-evaluacije prošla uspješno te se dokazala kao kompetentna i zrela institucija. EA evaluatori ocjenjivali su usklađenost rada, organizaciju i kompetencije HAA sa svim zahtjevima međunarodne norme koja je u Hrvatskoj prihvaćena kao hrvatska norma HRN EN ISO/IEC 17011 (Ocjena sukladnosti - Opći zahtjevi za akreditacijska tijela koja akreditiraju tijela za ocjenu sukladnosti). Evaluatori su rad HAA ocjenjivali uvidom u akreditacijske predmete u sjedištu Agencije, ali proveli su i 13 tzv. *witness audita* promatrajući i ocjenjujući rad ocjenitelja HAA tijekom ocjena na licu mjesta u tijelima za ocjenu sukladnosti u Zagrebu, Pazinu, Slavonskom Brodu, na Krku i u Splitu.

HAA kao punopravna članica EA i potpisnica EA MLA ima obvezu sudjelovanja u EA

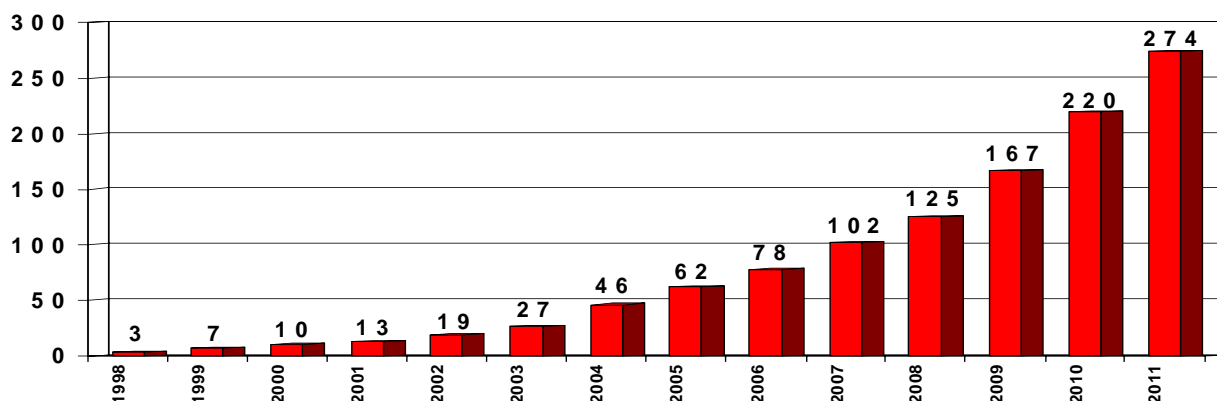
upravnim i stručnim odborima kojima je glavni zadatak harmoniziranje kriterija i rada nacionalnih akreditacijskih tijela koja su članice EA.

Slijedom navedene obveze HAA je u 2011. godini sudjelovala u radu svih EA upravnih i stručnih tijela i to u radu: Generalne skupštine (EA GA), Izvršnog Odbora (EA EX), Vijeća za multilateralne sporazume (EA MAC), Odbora za horizontalnu harmonizaciju (EA HHC), Odbora za certifikaciju (EA CC), Odbora za inspekciju (EA IC), Odbora za laboratorije (EA LC), Odbora za promidžbu i komunikacije (EA CPC), radnim skupinama i drugim ad hoc stručnim skupinama.

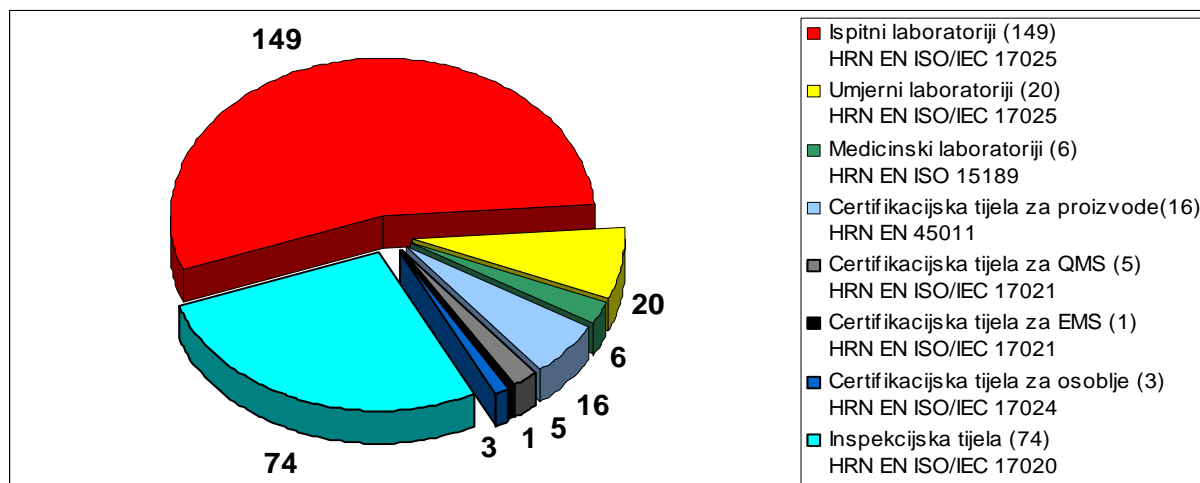
Broj akreditiranih tijela u Republici Hrvatskoj

Kraj 2011. godine HAA je završila s ukupno 274 dodijeljene akreditacije. Povećanje broja novih prijava za akreditaciju i posljedično broja akreditiranih tijela u Republici Hrvatskoj eksponencijalno raste zadnjih 10 godina, a s obzirom na potrebe hrvatskog gospodarstva predviđanja su da će se isti trend nastaviti i u sljedećih nekoliko godina.

Broj akreditiranih tijela u Republici Hrvatskoj- kumulativno (2011-12-31)

Broj akreditiranih tijela u Republici Hrvatskoj prema akreditacijskim shemama (2011-12-31)

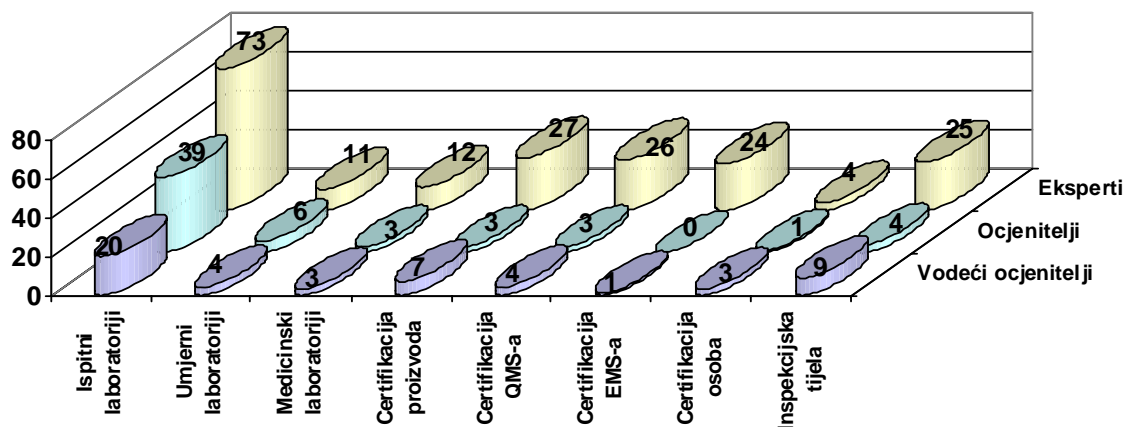

Ljudski resursi HAA

Radi provedbe harmoniziranih postupaka ocjenjivanja sukladnosti tijela za ocjenu sukladnosti, HAA provodi kontinuirane izobrazbe i razmjene iskustva ocjenitelja i zaposlenika HAA. Radi održavanja i unapređenja kompetencija zaposlenika, odnosno ocjenitelja HAA omogućuje i potiče njihovo sudjelovanje na specijaliziranim stručnim seminarima, radionicama i konferencijama.

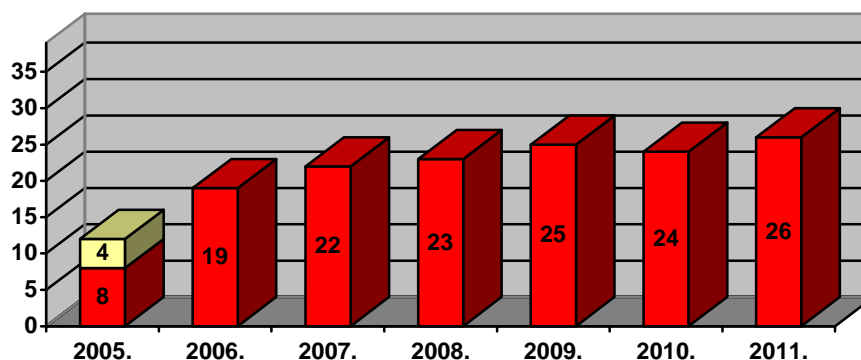
U studenom 2011. godine HAA je zaposlila 2 nova zaposlenika na stručnim poslovima akreditacije. Jačanje administrativnih kapaciteta HAA mjera je iz monitoringa Europske komisije za Poglavlje 1. Sloboda kretanja roba koja je na ovaj način ispunjena.

Broj vodećih ocjenitelja, ocjenitelja i eksperata HAA prema akreditacijskim shemama (2011-12-31)

Ukupni broj HAA ocjenitelja (zaposlenika i vanjskih suradnika) je: 24 vodeća ocjenitelja, 51 stručni ocjenitelj i 135 eksperata. Veliki broj navedenih ocjenitelja pokriva više područja, odnosno ima dodijeljen status u više akreditacijskih shema. Vodeći ocjenitelji uglavnom su stalni zaposlenici, a ocjenitelji i eksperti vanjski suradnici. Na slici je prikazan broj ocjenitelja koji pokrivaju pojedinu akreditacijsku shemu.

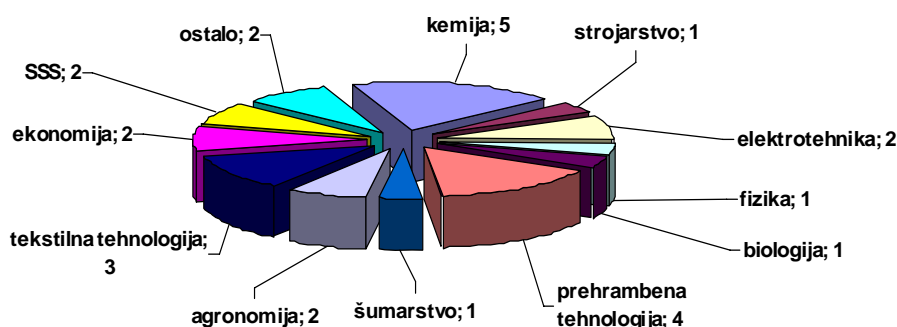
Broj zaposlenika HAA od 2005 - 2011 (2011-12-31)

U 2005. godini HAA je započela samostalno djelovati s 8 zaposlenika. Iako se obim poslova

višeputo povećao, a broj akreditiranih tijela od 2005. do kraja 2011. godine uvećao za 4,5 puta, broj zaposlenika HAA nije rastao sukladno navedenim povećanjima. Sve operativne poslove i zadatke u 2011. godini HAA je završila s brojem zaposlenika koji je na granici s održivim naročito uzevši u obzir da za specifične poslove akreditacije na tržištu rada nema „gotovih“ kandidata, već je u svakog novog djelatnika potrebno uložiti minimalno 1 godinu dodatne izobrazbe i rada pod mentorstvom da bi akreditacijske poslove mogao obavljati samostalno.

Stručni profil zaposlenika HAA (2011-12-31)

Svjetski dan akreditacije i Akreditacijsko vijeće HAA

09. lipnja 2010. godine radno je obilježen Svjetski dan akreditacije. Ovogodišnji moto obilježavanja Svjetskog dana akreditacije bio je: *Potporna radu regulatora*. Tom prilikom održana je prigodna 6. sjednica Akreditacijskog vijeća HAA na kojoj se, među ostalim, raspravljalo i o ulozi akreditacije u provedbi tehničkih propisa.

Zbog isteka mandata prethodno imenovanim članovima, u studenom 2011. godine Upravno vijeće HAA imenovalo je nove članove Akreditacijskog vijeća. U skladu sa Statuom HAA novi članovi su predstavnici i zastupaju interese: središnjih tijela državne uprave (4 člana), tijela za ocjenu sukladnosti koja imaju akreditaciju HAA (4 člana), gospodarstvenih udruga (4 člana), potrošača (3 člana), nacionalnog tijela za normizaciju (1 član), visokog školstva (1 član), zakonskog mjeriteljstva (1 član) i temeljnog mjeriteljstva (1 član). Akreditacijsko vijeće u novom sazivu održalo je prvu sjednicu u prosincu 2011. godine.

Projekti tehničke potpore

Kao i svih prijašnjih godina i u 2011. godini HAA je iskoristila sve prilike za sudjelovanje u međunarodnim projektima tehničke potpore. Tijekom 2011. godine HAA je bila direktni i indirektni korisnik:

- Regionalnog IPA 2011 projekta: *Quality Infrastructure in the Western Balkans and Turkey*
- Regionalnog PTB projekta: *Promotion of regional cooperation in South East Europe in*

the field of quality infrastructure

- Sudjelovala je u radu Europske organizacije za akreditaciju (EA) u provedbi aktivnosti *Framework Partnership Agreement* potpisanog između EA i Europske unije koju zastupa Europska komisija
- Provodila aktivnosti u okviru Sporazuma o suradnji potpisanog s Kosovskim akreditacijskim tijelom (DAK)

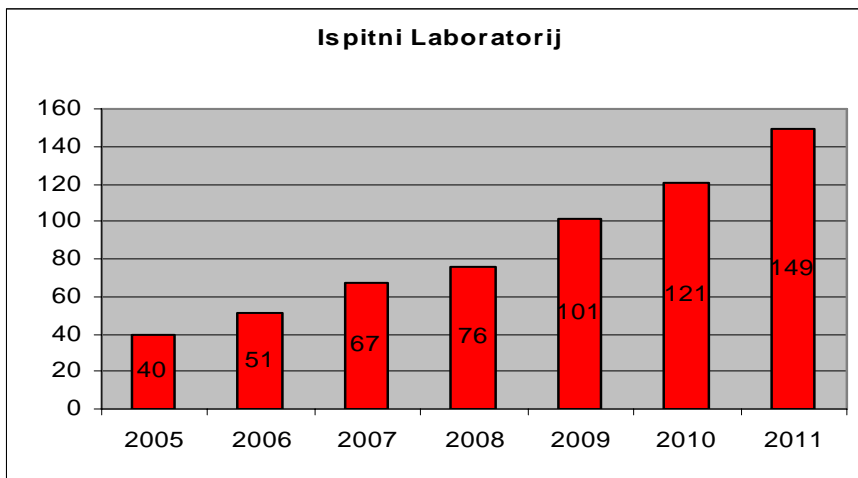
HAA je izradila *Izveštaj o radu HAA za 2010. godinu* i *Izveštaj o financijskom poslovanju HAA za 2010. godinu* koje je prihvatilo Upravno vijeće te *Strateški plan HAA za razdoblje 2012. - 2014. godine* koji je dio strateškog plana Ministarstva gospodarstva, rada i poduzetništva (sada: *Ministarstvo gospodarstva*), nadležnog za HAA.

Ključne aktivnosti HAA u 2011. godini

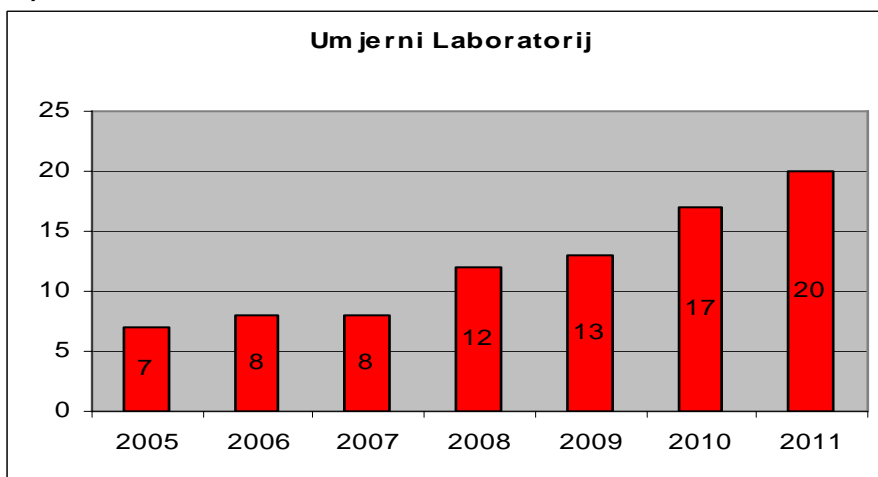
- Proveden je redovan godišnji nadzor nad akreditiranim tijelima,
- Započeti su novi postupci akreditacije temeljem zaprimljenih zahtjeva,
- Nastavljena je suradnja i pružanje potpore tijelima državne uprave na provedbi novih tehničkih propisa donesenih u procesu usklađivanja sa zakonodavstvom Europske unije,
- Osigurana je djelotvorna organizacija HAA,
- Poduzete su mjere radi osiguranja djelotvornog sustava upravljanja HAA,
- Osigurana je dostupnost i logistička potpora za rad savjetodavnih i stručnih tijela HAA,
- Održana je međunarodna suradnja na postignutoj visokoj razini i uloženi su naponi u njen daljnji razvoj,
- Osiguran je dostatan broj osposobljenog i motiviranog osoblja i kompetentnih ocjenitelja,
- Provedene su mjere u svrhu osiguravanja javnosti rada HAA i promicanja akreditacije u zemlji i inozemstvu.

PRILOG 2. RAZVOJ AKREDITACIJE U REPUBLICI HRVATSKOJ PO SHEMAMA

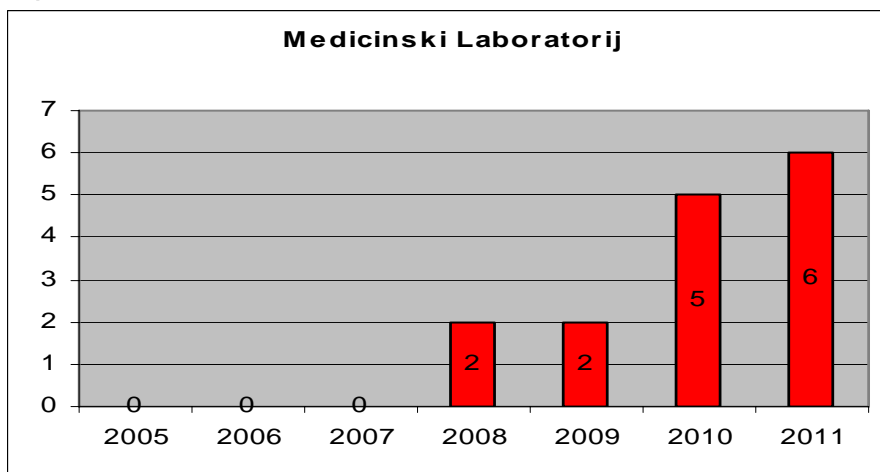
1. Broj akreditiranih ispitnih laboratorija u Republici Hrvatskoj po godinama (kumulativno)

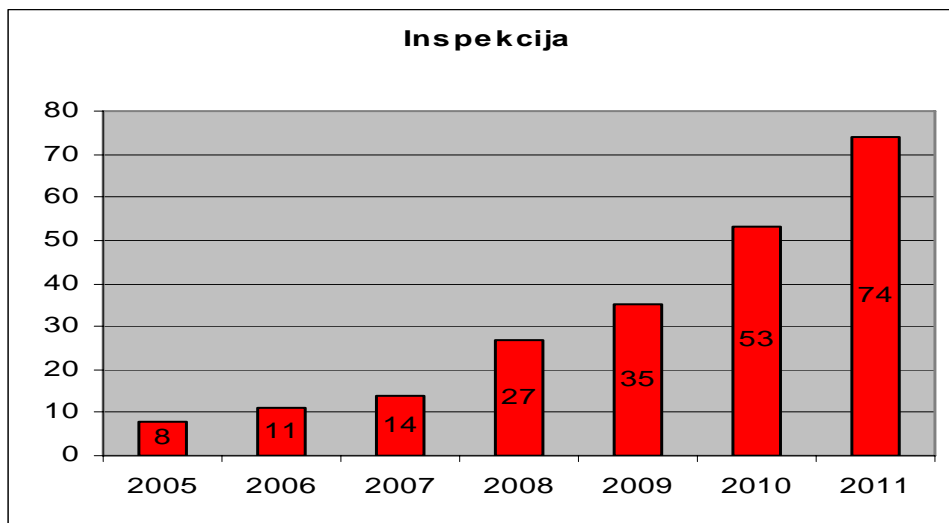
2. Broj akreditiranih umjernih laboratorija u Republici Hrvatskoj po godinama (kumulativno)

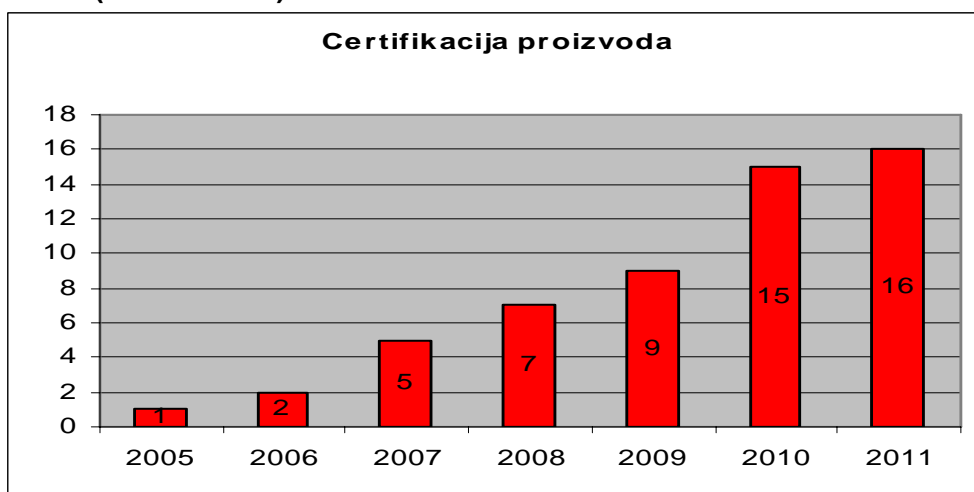
3. Broj akreditiranih ispitnih laboratorija u Republici Hrvatskoj po godinama (kumulativno)

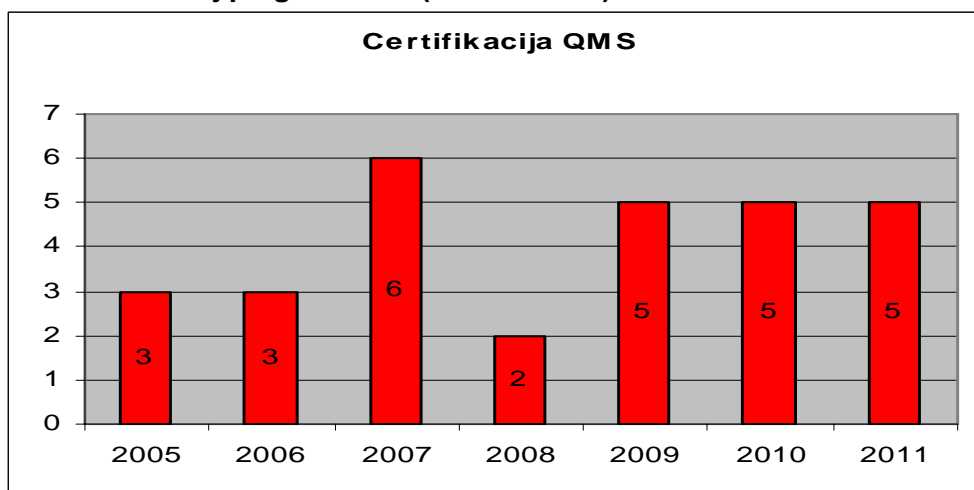
4. Broj akreditiranih inspeksijskih tijela u Republici Hrvatskoj po godinama (kumulativno)

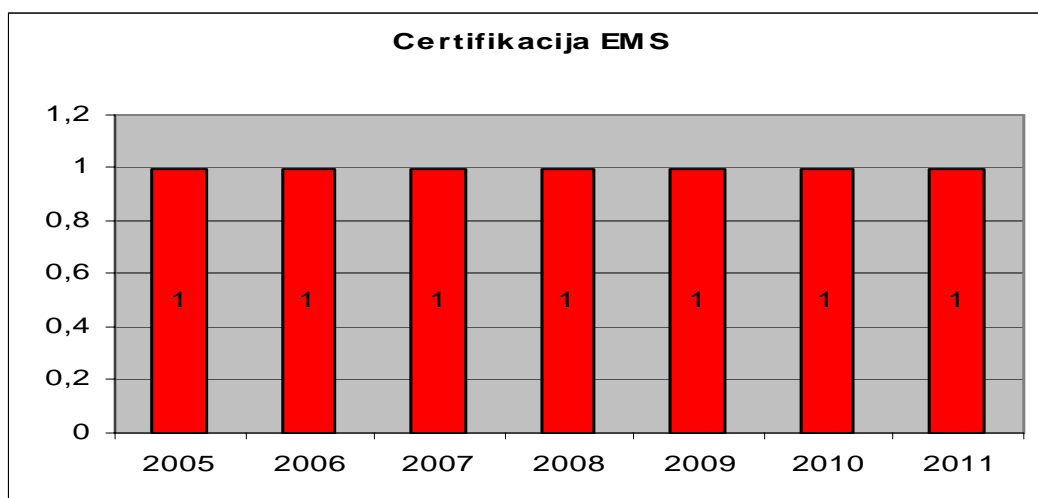
5. Broj akreditiranih certifikacijskih tijela za proizvode u Republici Hrvatskoj po godinama (kumulativno)

6. Broj akreditiranih certifikacijskih tijela za sustave upravljanja kvalitetom (QMS) u Republici Hrvatskoj po godinama (kumulativno)

7. Broj akreditiranih certifikacijskih tijela za sustave upravljanja okolišem (EMS) u Republici Hrvatskoj po godinama (kumulativno)

8. Broj akreditiranih certifikacijskih tijela za osobe u Republici Hrvatskoj po godinama (kumulativno)

